

คำวินิจฉัยคณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสาร

สาขาสังคม การบริหารราชการแผ่นดินและการบังคับใช้กฎหมาย

ที่ สค ๒๐ /๒๕๕๘

เรื่อง อุทธรณ์คำสั่งมิให้เปิดเผยข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับสำนวนการสืบสวนข้อเท็จจริง

ผู้อุทธรณ์

:

หน่วยงานของรัฐที่รับผิดชอบ

:

กรมศุลกากร

อุทธรณ์เรื่องนี้ได้ความว่า [redacted] ผู้อุทธรณ์ ได้มีหนังสือลงวันที่ - มิถุนายน ๒๕๕๗ และลงวันที่ - สิงหาคม ๒๕๕๗ ถึงผู้อำนวยการส่วนวินัยและความรับผิดชอบทางละเมิด สำนักบริหารทรัพยากรบุคคล กรมศุลกากร ลงรับวันที่ ๕ มิถุนายน ๒๕๕๗ และวันที่ ๗ สิงหาคม ๒๕๕๗ ตามลำดับ ขอข้อมูลข่าวสารเพื่อใช้ประกอบการให้การต่อคณะกรรมการสอบสวนทางวินัย ตามคำสั่ง กรมศุลกากร ลับ ที่ [redacted] ลงวันที่ ๒๘ มีนาคม ๒๕๕๗ จำนวน ๗ รายการ ดังนี้

๑. คำให้การของผู้อุทธรณ์ที่ให้การกับคณะกรรมการสืบสวนข้อเท็จจริง
๒. ผลการสืบสวนข้อเท็จจริงของคณะกรรมการสืบสวนข้อเท็จจริง
๓. หนังสือแจ้งว่าได้รับเรื่องร้องเรียนการขออนุญาตนำเข้ารถยนต์จากต่างประเทศเข้ามาในราชอาณาจักรมีพฤติการณ์หลีกเลี่ยงภาษีอากร และหลีกเลี่ยงข้อกำหนดตามพระราชบัญญัติศุลกากร พ.ศ. ๒๕๖๙ ของคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตในภาครัฐ
๔. คำสั่งกรมศุลกากร ลับ ที่ [redacted] ลงวันที่ ๓๐ พฤษภาคม ๒๕๕๕ เรื่องแต่งตั้งคณะกรรมการสืบสวนข้อเท็จจริง
๕. คำสั่งกรมศุลกากร ลับ ที่ [redacted] ลงวันที่ ๖ มิถุนายน ๒๕๕๕ เรื่องเปลี่ยนกรรมการสืบสวนข้อเท็จจริง
๖. คำสั่งกรมศุลกากร ลับ ที่ [redacted] ลงวันที่ ๒ กรกฎาคม ๒๕๕๕ เรื่องแต่งตั้งผู้ช่วยเลขานุการคณะกรรมการสืบสวนข้อเท็จจริง

คำวินิจฉัย ที่ สค ๒๐ /๒๕๕๘

๗. คำสั่งกรมศุลกากร ลับ ที่ [REDACTED] ลงวันที่ ๒๐ สิงหาคม ๒๕๕๕ เรื่องเปลี่ยน
กรรมการสืบสวนข้อเท็จจริงและผู้ช่วยเลขานุการคณะกรรมการสืบสวนข้อเท็จจริง

กรมศุลกากรมีหนังสือ ที่ กค ๐๕๑๖/ล ๓๒๒ ลงวันที่ ๘ กันยายน ๒๕๕๗ ถึงผู้อุทธรณ์
ปฏิเสธการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารเฉพาะรายการที่ ๒ หนังสือรายงานผลการสืบสวนข้อเท็จจริงของ
คณะกรรมการสืบสวนข้อเท็จจริงตามคำสั่งกรมศุลกากร ลับ ที่ [REDACTED] ลงวันที่ ๓๐ พฤษภาคม
๒๕๕๕ โดยให้เหตุผลว่า เรื่องดังกล่าวอยู่ระหว่างการดำเนินการสอบสวนของคณะกรรมการสอบสวนตาม
คำสั่งกรมศุลกากร ลับ ที่ [REDACTED] ลงวันที่ ๒๕ มกราคม ๒๕๕๖ และคำสั่งกรมศุลกากร ลับ ที่ [REDACTED]
[REDACTED] ลงวันที่ ๒๘ มีนาคม ๒๕๕๗ การเปิดเผยเอกสารดังกล่าวอาจจะทำให้การบังคับใช้กฎหมายเสื่อม
ประสิทธิภาพหรือไม่สำเร็จตามวัตถุประสงค์ได้ ประกอบกับข้อมูลข่าวสารดังกล่าวมีลักษณะเป็น
ความเห็นหรือคำแนะนำภายในหน่วยงานของรัฐ จึงไม่อนุญาตให้เปิดเผยตามนัยมาตรา ๑๕ (๒) และ (๓)
แห่งพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐

ผู้อุทธรณ์มีหนังสือลงวันที่ ๒๓ กันยายน ๒๕๕๗ ถึงคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของ
ราชการ อุทธรณ์คำสั่งมิให้เปิดเผยข้อมูลข่าวสารของกรมศุลกากรดังกล่าว

คณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารสาขาสังคม การบริหารราชการแผ่นดิน
และการบังคับใช้กฎหมายได้พิจารณาคำอุทธรณ์ คำชี้แจงของผู้อุทธรณ์ กรมศุลกากร และเอกสารที่
เกี่ยวข้องแล้ว สรุปความได้ว่า สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตในภาครัฐ
(ป.ป.ท.) ได้มีหนังสือถึงกรมศุลกากรจำนวน ๒ ฉบับ แจ้งกรณีได้รับเรื่องร้องเรียนเกี่ยวกับการนำเข้า
รถยนต์จากต่างประเทศเข้ามาในราชอาณาจักรมีพฤติการณ์หลีกเลี่ยงภาษีอากรและหลีกเลี่ยงข้อกัก
ตามพระราชบัญญัติศุลกากร พ.ศ. ๒๔๖๙ และพบว่า มีเจ้าหน้าที่กรมศุลกากรจำนวน ๑๐๘ คน
มีพฤติการณ์น่าสงสัยว่ารับราคารยนต์นำเข้าราคาต่ำกว่าความเป็นจริง เป็นเหตุให้ผู้นำเข้ารถยนต์เสีย
ภาษีอากรหรือค่าธรรมเนียมต่ำกว่าที่ต้องชำระ กรมศุลกากรจึงมีคำสั่งที่ ๒๑/๒๕๕๕ ลงวันที่ ๓๐
พฤษภาคม ๒๕๕๕ แต่งตั้งคณะกรรมการสืบสวนข้อเท็จจริงกรณีดังกล่าว ต่อมาคณะกรรมการสืบสวน
ข้อเท็จจริงได้รายงานผลการสืบสวนข้อเท็จจริงเสนออธิบดีกรมศุลกากร รวมจำนวน ๓ ครั้ง โดยครั้งที่ ๑
เสนอให้แต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนทางวินัยเจ้าหน้าที่จำนวน ๒๗ คน และยุติเรื่องจำนวน ๓ คน
ครั้งที่ ๒ เสนอให้แต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนทางวินัยเจ้าหน้าที่จำนวน ๓๒ คน ซึ่งรวมถึงผู้อุทธรณ์ด้วย
ยุติเรื่องจำนวน ๑๘ คน งดการสอบสวนเพราะเกษียณอายุราชการจำนวน ๑๑ คน และสืบสวนข้อเท็จจริง
เพิ่มเติมจำนวน ๑๗ คน และครั้งที่ ๓ เสนอให้แต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนทางวินัยจำนวน ๙ คน
ยุติเรื่องจำนวน ๖ คน ลงโทษตัดเงินเดือนจำนวน ๖ คน ลงโทษภาคทัณฑ์จำนวน ๑๑ คน และสืบสวน
ข้อเท็จจริงเพิ่มเติมจำนวน ๓ คน

คำวินิจฉัย ที่ สค ๒๐ ๒๕๕๘

ในชั้นพิจารณาของคณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารสาขาสังคม การบริหารราชการแผ่นดินและการบังคับใช้กฎหมาย กรมศุลกากรชี้แจงว่า กรมศุลกากรได้ปฏิเสธการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารรายการที่ ๒ หนังสือรายงานผลการสืบสวนข้อเท็จจริง ซึ่งหมายถึงรายงานครั้งที่ ๒ แก่ผู้อุทธรณ์ เนื่องจาก เรื่องดังกล่าวอยู่ระหว่างดำเนินการสอบสวนของคณะกรรมการสอบสวนทางวินัย การเปิดเผยเอกสารดังกล่าวอาจจะทำให้การบังคับใช้กฎหมายเสื่อมประสิทธิภาพหรือไม่สำเร็จตามวัตถุประสงค์ได้ และข้อมูลข่าวสารดังกล่าวมีลักษณะเป็นความเห็นหรือคำแนะนำภายในหน่วยงานของรัฐ กรณีผู้อุทธรณ์อ้างว่า ขอข้อมูลข่าวสารดังกล่าวเพื่อใช้ในการแก้ข้อกล่าวหาต่อคณะกรรมการสอบสวนทางวินัยนั้น คณะกรรมการสอบสวนทางวินัยได้แจ้งข้อกล่าวหาพร้อมสรุปพยานหลักฐานให้แก่ผู้อุทธรณ์เพียงพอต่อการชี้แจงแก้ข้อกล่าวหาอยู่แล้ว ผู้อุทธรณ์โต้แย้งว่า ไม่เห็นพ้องกับคำสั่งของกรมศุลกากรที่ไม่อนุญาตให้เปิดเผยรายงานผลการสืบสวนข้อเท็จจริงโดยอ้างว่าเรื่องดังกล่าวอยู่ระหว่างดำเนินการสอบสวนของคณะกรรมการสอบสวน เนื่องจากกรมศุลกากรแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนตามคำสั่งลับที่ [REDACTED] ลงวันที่ ๒๘ มีนาคม ๒๕๕๗ แต่ผู้อุทธรณ์ได้ขอข้อมูลข่าวสารเมื่อเดือนมิถุนายน ๒๕๕๗ ซึ่งเป็นวันหลังจากคณะกรรมการสืบสวนข้อเท็จจริงได้ดำเนินการสืบสวนข้อเท็จจริงเสร็จสิ้นแล้ว แม้จะมีการสอบสวนทางวินัยแก่ผู้อุทธรณ์ แต่เอกสารรายงานผลการสืบสวนข้อเท็จจริงไม่มีผลกระทบและเป็นอุปสรรคต่อการสอบสวนทางวินัยเพราะเป็นข้อมูลข่าวสารที่ไม่อาจเปลี่ยนแปลงแก้ไขได้ การเปิดเผยข้อมูลดังกล่าวย่อมจะก่อให้เกิดความเป็นธรรมกับผู้อุทธรณ์ในการต่อสู้แก้ข้อกล่าวหาได้อย่างชัดเจนและสามารถเตรียมเอกสารโต้แย้งการสอบสวนได้ ประกอบกับคณะกรรมการสืบสวนข้อเท็จจริงได้กล่าวหาผู้อุทธรณ์ในชั้นสืบสวนข้อเท็จจริงว่า รับราคารถยนต์นำเข้าจากต่างประเทศราคาต่ำกว่าความเป็นจริง แต่คณะกรรมการสืบสวนข้อเท็จจริงมิได้ระบุว่าราคาตามความเป็นจริงเป็นเท่าใด ราคาต่ำกว่าเกณฑ์มาตรฐานที่กรมศุลกากรกำหนดเป็นราคาเท่าใด จึงเป็นเหตุให้สงสัยว่ากระบวนการสืบสวนสอบสวนไม่โปร่งใสและไม่เป็นธรรม

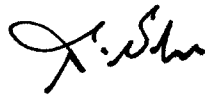
คณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารสาขาสังคม การบริหารราชการแผ่นดิน และการบังคับใช้กฎหมายพิจารณาแล้วเห็นว่า กรณีนี้มีประเด็นต้องวินิจฉัยเฉพาะข้อมูลข่าวสารรายการที่ ๒ รายงานผลการสืบสวนข้อเท็จจริงของคณะกรรมการสืบสวนข้อเท็จจริง แม้การสืบสวนข้อเท็จจริงจะได้ดำเนินการเสร็จสิ้นแล้ว แต่เรื่องนี้อยู่ระหว่างการดำเนินการสอบสวนทางวินัย ซึ่งต้องนำข้อมูลการสืบสวนข้อเท็จจริงไปใช้เป็นฐานในการดำเนินการสอบสวนทางวินัยด้วย การเปิดเผยข้อมูลข่าวสารจึงอาจทำให้การบังคับใช้กฎหมายเสื่อมประสิทธิภาพหรือไม่อาจสำเร็จตามวัตถุประสงค์ได้ ตามมาตรา ๑๕ (๒) แห่งพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ ประกอบกับกรมศุลกากรได้เปิดเผยข้อมูลข่าวสาร

คำวินิจฉัย ที่ สค ๒๐ /๒๕๕๘

ให้ผู้อุทธรณ์ทราบหลายรายการ ซึ่งเพียงพอต่อการนำไปปกป้องสิทธิของผู้อุทธรณ์ได้แล้ว ดังนั้น เมื่อพิจารณาถึงการปฏิบัติหน้าที่ตามกฎหมายของหน่วยงานของรัฐ ประโยชน์สาธารณะ และประโยชน์ของเอกชนที่เกี่ยวข้องประกอบกันแล้ว เห็นว่าการไม่เปิดเผยข้อมูลข่าวสารดังกล่าวของกรมศุลกากร ชอบแล้ว

ฉะนั้น อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๓๕ แห่งพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ คณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารสาขาสังคม การบริหารราชการแผ่นดินและการบังคับใช้กฎหมาย จึงวินิจฉัยให้ยกอุทธรณ์

(นายสมยศ เชื้อไทย)

หัวหน้าคณะที่ ๓

กรรมการ

(ศาสตราจารย์ ปรีดี เกษมทรัพย์)

กรรมการ

(นายวรเจตน์ ภาคีรัตน์)

กรรมการผู้รับผิดชอบสำนวนอุทธรณ์

(นายสุพจน์ ไพบุลย์)

สำนักงานคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ

วันที่ ๑๙/ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๘

หมายเหตุ ศาสตราจารย์ปรีดี เกษมทรัพย์ ลาป่วย จึงมิได้ลงนามในคำวินิจฉัย